

Generalitat de Catalunya
 Departament de la Presidència
 Secretaria General de Joventut

Quins
PLANS
 tens?

SineRGIA 4

Avaluació de Plans Locals de Joventut

PIA Nacional de Joventut de Catalunya, Joves 2010

Avaluació de Plans Locals de Joventut

COL·LECCIÓ DE GUIES PRÀCTIQUES

SineRGIA 4

SineRGiA

La primera llei de Newton diu que qualsevol objecte en repòs, abandonat a la seva sort, romandrà en repòs, i que qualsevol objecte en moviment, abandonat a la seva sort, es mourà a la mateixa velocitat i en línia recta indefinidament. Aquesta és la **Llei de la Inèrcia**, aplicable també a les polítiques de joventut.

La segona llei de Newton diu que l'acceleració de qualsevol objecte és igual a la força aplicada dividida per la seva massa. En polítiques de joventut la gran massa és la tradició de la festa major, el parc de Nadal i el cursos de balls de saló. Amb una massa tan gran, caldrà **un gran esforç per sortir de la inèrcia**.

La tercera llei de Newton diu que si un cos exerceix una força sobre un altre, aquest exercirà sobre el primer una força igual però en sentit contrari. En polítiques de joventut, aquesta força en sentit contrari es diu **resistència al canvi**. Ens costarà canviar la tradició, les estructures administratives i sobretot els esquemes mentals.

Contra la inèrcia cal sinèrgia. Cal sumar els esforços de tots per tal de superar unes polítiques de joventut sovint tan allunyades de la realitat juvenil.

Sinèrgia, la col·lecció de guies pràctiques que aporta la Secretaria General de Joventut per impulsar el Pla Nacional de Joventut de Catalunya.

Títols de la col·lecció

1. **Com fer un Pla Integral de Joventut**
2. **Guia per a la creació de Fòrums Joves**
3. **L'anàlisi de la realitat juvenil**
4. **Avaluació de Plans Locals de Joventut**

Avaluació de Plans Locals de Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de Joventut

COL·LECCIÓ DE GUIES PRÀCTIQUES

*Sine*RGiA **4**

Títol: Avaluació de Plans Locals de Joventut

Autors: Lluís Tolosa i David Brunet

Sinergia. Col·lecció de guies pràctiques

Dirigida per Lluís Tolosa i Planet

© Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de Joventut

1a edició: març 2002

Tiratge: 2.000 exemplars

Impressió: Gramagraf

Disseny: Secretaria General de Joventut

Maquetació: Jesús Andiñach

Fotografies: Miquel Tres i arxiu de la SGJ

D.L.: B-12168-2002

Índex

1. Justificació	5
2. Introducció. Sobre el concepte d'avaluació	7
3. Tres criteris d'avaluació	9
— Criteri de realisme	11
— Criteri d'eficàcia	12
— Criteri d'eficiència	13
Quadre 1. Realisme de les polítiques de joventut	14
Quadre 2. Concepte de les polítiques de joventut	15
Quadre 3. Estructura organitzativa	16
Quadre 4. Síndrome del Tamboret	17
Quadre 5. Visualització de les polítiques de joventut	18
Quadre 6. Equilibri entre objectius i programes	19
Quadre 7. Eficàcia de les actuacions	20
Quadre 8. Eficiència de les actuacions	20
4. Conclusions i reorientacions	21
Quadre 9. Conclusions i reorientacions	21

Justificació

Un breu repàs a les polítiques de joventut a Catalunya demostra que, majoritàriament, les avaluacions no formen part del mètode de treball. Segons l'enquesta sobre polítiques de joventut de la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), el 82% dels ajuntaments no fa servir cap mètode d'avaluació, com segurament passa en altres administracions i en altres àmbits diferents dels de joventut.

Potser el ritme del dia a dia no permet que ens aturem a avaluar. Potser dissenyar un mètode d'avaluació no és tan fàcil. Potser costa decidir quins són els elements que cal avaluar. I potser costa establir les variables i els indicadors corresponents. Fins i tot és possible que ens costi sistematitzar l'avaluació i que sigui comparable any rere any.

Per què un mètode d'avaluació?

El mètode d'avaluació que us presentem és aplicable a Plans Locals de Joventut i a Plans Comarcals de Joventut, encara que en aquesta guia només adjuntem la proposta per als municipis. Hi trobareu uns criteris d'avaluació molt concrets i unes fitxes plantilla que s'estructuren en nou quadres. Considereu aquest mètode com una eina genèrica, i treballeu-la amb tota flexibilitat, sempre d'acord amb la grandària del vostre municipi i amb el vostre cas concret.

Aquestes fitxes les podeu treballar directament sobre paper si en feu una fotocòpia, i també les podeu omplir per ordinador aprofitant el suport informàtic que trobareu a les adreces www.pnjcat.net i www.gencat.es/joventut.

Introducció

Sobre el concepte d'avaluació

L'avaluació no és un objectiu per si mateixa. No es tracta de *posar nota* ni de *jutjar* la feina feta.

L'avaluació és, sobretot, una *eina de treball*.

- És una eina necessària per fer visible la feina feta.
- És una eina per veure si les coses han canviat després de la nostra intervenció.
- És una eina que recull els mèrits i mostra els punts que cal reforçar o reorientar.

Aquesta proposta d'avaluació us pot ser útil en dues fases:

—Podeu seguir aquest mètode d'avaluació abans de dissenyar el vostre Pla Local de Joventut, i és fàcil que en el procés de reflexió es vagin clarificant les febleses i els punts que caldrà treballar en el futur.

—Podeu revisar periòdicament el vostre Pla Local de Joventut amb un mètode sistematitzat.

Així mateix, aquest mètode d'avaluació es pot desenvolupar en dos nivells d'optimització:

—Podeu fer una simple *autoavaluació*, és a dir, emplenar les fitxes vosaltres mateixos. En aquest cas, aprofitaríeu simplement el *procés pedagògic*, la *presa de consciència* que implica omplir les fitxes.

—També podeu fer una *veritable avaluació* deixant que participin en el procés d'avaluació les altres regidories implicades, les associacions juvenils, l'equip tècnic del Consell Comarcal, l'equip tècnic de la Secretaria General de Joventut, etc. Lògicament, aquest sistema és el millor, ja que supera el subjectivisme inicial.

Tres criteris d'avaluació

Realisme, eficàcia i eficiència

Si comencéssim un Pla Local de Joventut des de zero, seria raonable seguir aquests passos:

1) anàlisi de la realitat, 2) definició d'objectius, 3) definició d'actuacions, 4) avaluació i actualització.

Tanmateix, com que ja fa anys que elaborem polítiques de joventut, és poc probable que partim de zero. El que fem, encara que sigui inconscientment, és avaluar la situació actual, atenent la nova realitat juvenil i les noves circumstàncies polítiques, tècniques i pressupostàries, i a partir d'aquí reorientem els objectius i les actuacions.

Per tant, l'avaluació confereix al procés un *caràcter circular*, de reorientació i d'actualització constants.

L'avaluació és un element imprescindible perquè la realitat juvenil és molt dinàmica, i també perquè les polítiques socials són complexes i cal readaptar-les contínuament.

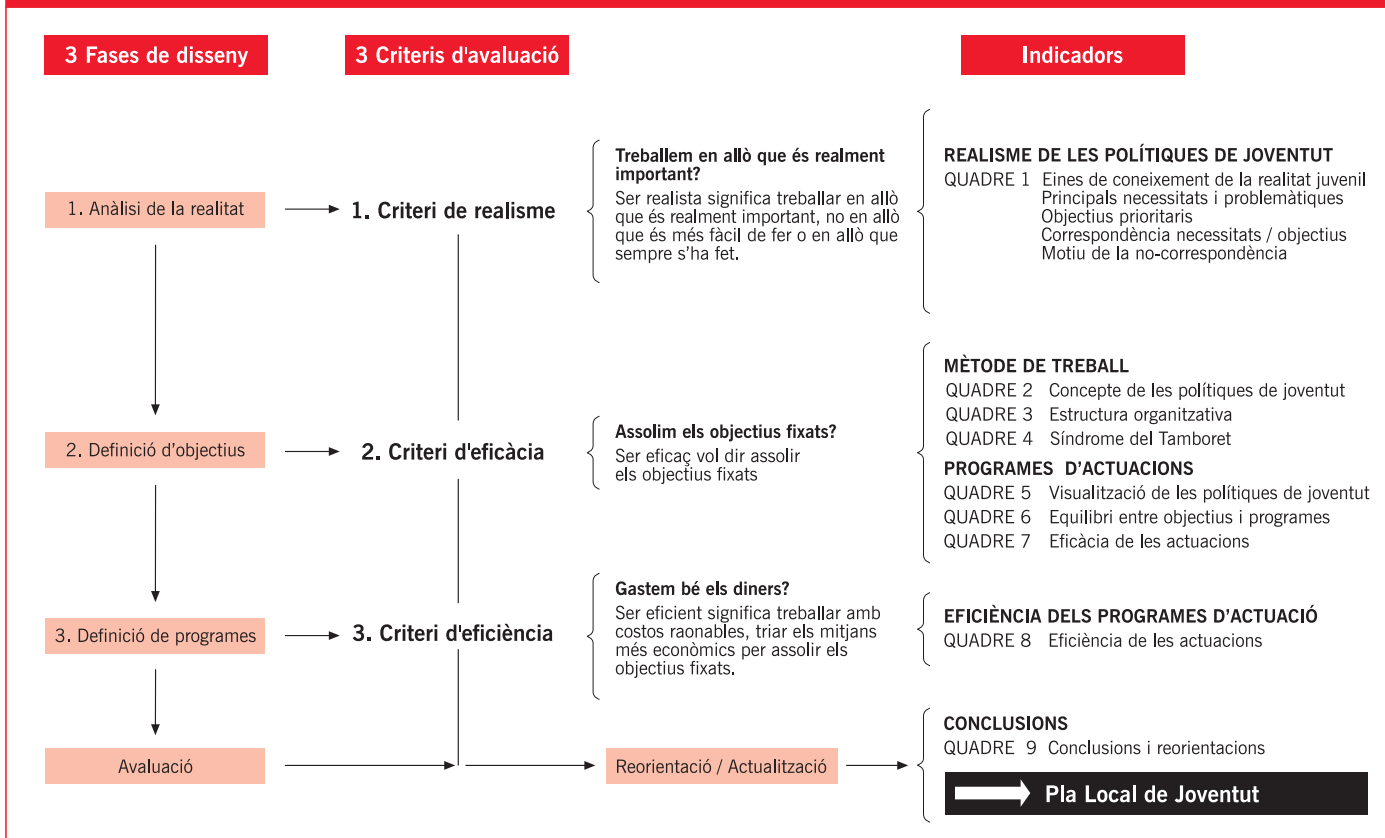
Per això diem que l'avaluació és *el primer pas* per al disseny del nou Pla Local de Joventut.

Tot això ha de ser fàcil i pràctic. Us proposem un mètode d'avaluació que es basa en tres criteris:

- Criteri de realisme
- Criteri d'eficàcia
- Criteri d'eficiència

Recordeu que no es tracta de definir el *model ideal* de polítiques de joventut, sinó d'avaluar com heu treballat al llarg del darrer any.

Avaluació d'un Pla Local de Joventut

1. Criteri de realisme

La pregunta és: *fem les polítiques de joventut que són realment necessàries?*

El Parc de Nadal, els concerts, la Festa Major, les colònies d'estiu, la jornada d'escalètric... Tot això està molt bé, però... Què pensa de tot això el jove que no troba feina? I el jove que ha tingut ja tres contractes temporals aquest any? I el jove que ha de marxar lluny si vol estudiar? I el jove que té dubtes sobre l'èxtasi que li han ofert el cap de setmana? Què pensa el jove que no té *peles* per emancipar-se mentre nosaltres li oferim un curs de balls de saló? Què perd un país quan un jove emprenedor no té mitjans per començar? Què perd un país quan un jove agricultor deixa la terra? Quines dificultats es troba una parella jove que vol tenir un fill...?

La paradoxa és que, des de l'àrea de Joventut, sovint es duen a terme moltes *activitats* (educatives, culturals, lúdiques...) que no conformen el centre de la vida del jove,

mentre que són altres àrees, no sempre sensibilitzades per les qüestions juvenils, les que tenen la capacitat d'elaborar polítiques molt importants per a la vida del jove, com ara polítiques de treball o d'accés a l'habitatge, que sí que constitueixen l'eix central de la vida de molts joves.

Aquesta paradoxa és una constant en les polítiques de joventut a Catalunya: impregna la feina quotidiana, és ben visible en les estructures administratives i, sobretot, domina les estructures mentals.

Es tracta, doncs, d'avaluar si la feina que fem es correspon amb *les necessitats i els problemes reals dels joves*, perquè aquests, i no els altres, són els *eixos* i els *àmbits d'actuació* que hem de treballar. Aquests han de ser els nostres *objectius prioritaris*: les polítiques de joventut que de veritat ajuden a millorar les trajectòries vitals dels joves. (*Quadre 1*)

2. Criteri d'eficàcia

La pregunta és: *assolim els objectius que ens hem fixat?*

Si treballem per objectius, el pas següent consisteix a veure si assolim aquests objectius.

En l'avaluació, diferenciarem dos aspectes:

1. **Eficàcia del mètode de treball** (amb referència al funcionament intern)
 - Avaluació del nivell d'arrelament del concepte de polítiques integrals de joventut (*Quadre 2*)
 - Avaluació de l'estructura organitzativa necessària (*Quadre 3*)
 - Avaluació de la dinàmica de treball, la Síndrome del Tamboret (*Quadre 4*)
2. **Eficàcia del programa d'actuacions** (amb referència a les actuacions)
 - Avaluació del grau de visualització de les actuacions de totes les regidories de l'Ajuntament en matèria de Joventut (*Quadre 5*)
 - Avaluació de l'equilibri entre els objectius fixats i les actuacions pensades per assolir aquests objectius (*Quadre 6*)
 - Avaluació de l'eficàcia i el nivell d'assoliment dels objectius (*Quadre 7*)

Tot aquest procés no significa res més que plantejar-se *què estem fent, com ho estem fent i quins resultats estem aconseguint*.

3. Criteri d'eficiència

La pregunta és: *gastem bé els diners?*

Es tracta d'avaluar si triem els mitjans més econòmics per assolir els objectius fixats, o, dit d'una altra manera, si treballem amb costos raonables.

Un cas habitual és plantejar-se enquestes i estudis sociològics amb pressupostos milionaris, quan hi ha fórmules senzilles i econòmiques de conèixer la realitat juvenil del municipi (vegeu Sinergia 3. *L'anàlisi de la realitat juvenil*).

Un altre exemple és pensar que l'accés a l'habitatge només es pot afrontar construint obra nova, quan pot ser igualment eficaç, i sobretot més eficient, una bona Borsa d'Habitatge Jove o d'altres actuacions, com els ajuts a la rehabilitació de pisos vells, els crèdits tous per a hipoteques, els avals i les assegurances per a lloguer, els programes de convivència intergeneracional, etc.

— Eficiència dels programes d'actuació
(Quadre 8)

QUADRE 1

Avaluació de PLJ

Realisme de les polítiques de joventut

➤ Eines de coneixement de la realitat juvenil del municipi.
(Una o més X en les eines utilitzades aquest darrer any)

☐	Enquestes	☐	Consulta a experts
☐	Recull d'estadístiques	☐	Consulta als joves
☐	Estudis sociològics	☐	Intuïció
☐	Notícies de premsa	☐	Altres _____

➤ Necessitats i problemàtiques dels joves del municipi.
(Per ordre d'importància)

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____
-
1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____

➤ Objectius prioritaris del Pla Local de Joventut.
(Per ordre d'importància)

➤ Correspondència necessitats / objectius
(La necessitat 1 es correspon amb l'objectiu...)
(La necessitat 2 es correspon amb l'objectiu...)

SI

1- () 2- () 3- () 4- () 5- ()

NO

☐	NC	☐	NC	☐	NC	☐	NC
☐	NN	☐	NN	☐	NN	☐	NN
☐	EF	☐	EF	☐	EF	☐	EF

➤ Motiu de la no-correspondència.
(Escriu una X en cas que necessitats i objectius no es corresponguin)
No--competència
No és necessari
En el futur

CONCLUSIONS

1. _____
2. _____
3. _____

QUADRE 2

Concepte de les polítiques de joventut

➤ Àmbits d'actuació prioritaris de la Regidoria de Joventut.
(Punteu d'1 a 5 segons la vostra dedicació el darrer any)
1 = poca dedicació; 5 = màxima dedicació.

➤ Funcions bàsiques de la Regidoria de Joventut.
(Punteu d'1 a 5 segons la vostra dedicació el darrer any)
1 = poca dedicació; 5 = màxima dedicació.

1 5 Educació
1 5 Cultura, esport i oci
1 5 Treball
1 5 Habitatge
1 5 Salut
1 5 Participació
1 5 Equilibri territorial
1 5 Informació juvenil

1 5 Organitzar activitats per als joves
1 5 Organitzar activitats amb els joves
1 5 Donar suport a les iniciatives juvenils
1 5 Donar informació juvenil
1 5 Analitzar la realitat juvenil

1 5 Dissenyar programes sobre la base de les necessitats detectades, siguin de l'àmbit que siguin (oci, salut, treball...)

1 5 Promoure l'associacionisme
1 5 Promoure la participació juvenil
1 5 Sensibilitzar altres regidories sobre les necessitats juvenils

1 5 Visualitzar les accions de tot l'Ajuntament en matèria de joventut
1 5 Coordinar les actuacions de joventut de les diferents regidories

1 5 Dissenyar les polítiques de joventut de tot l'Ajuntament
1 5 Difondre i impulsar el PNU

1 5 Altres _____
1 5 Altres _____
1 5 Altres _____

CONCLUSIONS

1. _____
2. _____
3. _____

QUADRE 3

Estructura organitzativa

Organigrama de l'estructura organitzativa de la Regidoria de Joventut
dins l'estructura organitzativa de l'Ajuntament

OPORTUNITATS d'aquesta estructura organitzativa: **LIMITACIONS** d'aquesta estructura organitzativa:

1. _____ 1. _____
2. _____ 2. _____
3. _____ 3. _____

QUADRE 4 Síndrome del Tamboret

Avaluació de PLJ

MÈTODE DE TREBALL (de la Regidoria de Joventut)

(1 = poca dedicació; 5 = màxima dedicació)

Interdepartamental (ara)

- 1 5 Presentació del PLJ a les àrees
- 1 5 Sensibilitat d'altres àrees
- 1 5 Implicació en el disseny del Pla Local
- 1 5 Coordinació de programes
- 1 5 Implicació de recursos humans
- 1 5 Implicació pressupostària

Interinstitucional (ara)

- 1 5 Coneixement del PNJ
- 1 5 Coneixement d'altres Plans Locals
- 1 5 Coordinació del Consell Comarcal
- 1 5 Suport tècnic de la SGJ
- 1 5 Subvenció de la SGJ
- 1 5 Subvenció d'altres administracions

Participació jove (ara)

- 1 5 Difusió a les entitats juvenils
- 1 5 Difusió als joves en general
- 1 5 Fòrum Jove
- 1 5 Implicació jove en el disseny del PLJ
- 1 5 Implicació en el disseny d'actuacions
- 1 5 Implicació jove en les actuacions

PLA D'ESTABILITAT (de la Regidoria de Joventut)

Interdepartamental (demà)

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

Interinstitucional (demà)

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

Participació jove (demà)

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

QUADRE 5 Visualització de les polítiques de joventut

- Visualització de les actuacions adreçades als joves
- Visualització de programes vigents
 - _____ Programes exclusius de la Regidoria de Joventut
 - _____ Programes coordinats Joventut - altres regidories
 - _____ Programes d'altres regidories
 - _____ TOTAL PROGRAMES
 - _____ / _____ Proporció programes Joventut (_____ %)
 - Visualització de pressupostos vigents
 - _____ Pressupost total dels programes de Joventut
 - _____ Pressupost total programes d'altres regidories
 - _____ Pressupost total dels programes per a joves
 - _____ / _____ Proporció pressupost Joventut (_____ %)
 - Guia de serveis a la joventut
 - Guia d'activitats de la Regidoria de Joventut
 - Guia de serveis de la Regidoria de Joventut
 - Guia d'activitats i serveis de la Regidoria de Joventut
 - Guia integral amb serveis de tot l'Ajuntament
 - Guia local, amb serveis d'ajuntaments, entitats...
 - Publicacions juvenils o d'altres
 - _____
 - _____
 - _____

CONCLUSIONS

1. _____
2. _____
3. _____

QUADRE 6

Equilibri objectius - programes

Avaluació de PLJ

OBJECTIUS (fins ara)

➤ Objectius del Pla Local de Joventut.
(Es tracta dels objectius del Quadre 1, per ordre d'importància)

1. _____	{	
2. _____	{	
3. _____	{	
4. _____	{	
5. _____	{	

PROGRAMES (vigents actualment)

➤ Programes per assolir els objectius

EQUILIBRI OBJECTIUS - PROGRAMES

➤ Sembla el programa adequat per assolir l'objectiu?
(Escriuiu les X que considereu oportunes)

☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer
☐ Sí	☐ Cal continuar-lo	☐ Cal incrementar-lo
☐ No	☐ Cal refer-lo	☐ Cal deixar-lo de fer

QUADRE 7

Eficàcia de les actuacions

Avaluació de PLJ

QUADRE 8

Eficiència

PROGRAMES (vigents actualment)	EFICÀCIA	INDICADOR	EFICIÈNCIA (bona despesa)
<p>➤ Programes vigents actualment (Es tracta dels programes del Quadre 6)</p>	<p>➤ Eficàcia del programa</p>	<p>➤ Indicador d'eficàcia del programa (<i>Q = quantitatiu; q = qualitatiu</i>)</p>	<p>➤ Eficiència del programa (<i>P = pressupost</i>) (<i>R = relació eficàcia - despesa</i>)</p>
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara
_____	☐ Alta ☐ Mitjana ☐ Baixa	Q _____ q _____	P / _____ R / ☐ Bona ☐ Mitjana ☐ Cara

QUADRE 9

Conclusions / Reorientacions

➤ REALISME DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ REALISME DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ MÈTODE DE TREBALL (actual)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ MÈTODE DE TREBALL (futur)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ EFICÀCIA DE LES ACTUACIONS (actual)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ EFICÀCIA DE LES ACTUACIONS (futura)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ EFICIÈNCIA DE LES ACTUACIONS (actual)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

➤ EFICIÈNCIA DE LES ACTUACIONS (futura)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____